

एवंरंभ्रप्रहारभीतिदूरीकृत्य शरणागतरक्षणं परमो धर्म इति कपोताख्यानेन दर्शयति ॥ श्रूयते हीति ॥ भार्याहर्तृत्वात्कपोतशत्रुव्याधिः शरणं गृहं स्वनिवासभूतं वक्ष्यमाणतः यथा
न्यायमर्चितोऽग्नानयनशीतनिवारणाद्युपचारैर्यथोचितं पूजितः स्वैर्मांसैर्निमंत्रितो भोजनाय प्रार्थितः ॥ २४ ॥ एवं रीत्यासहि सोऽपि तिर्यग्जंतुरपि भार्याहर्तारं शरणमागतं प्र
तिजग्राह नोपेक्षितवानिति श्रूयते किंपुनर्मद्विधोजनः सकलधर्मरहस्यवेत्ता क्षत्रियोभूत्वाऽकृतापकारं शरणागतं न प्रतिगृह्णीयादित्यर्थः ॥ शरणागतं कायवाग्व्यापारैरसं
दिग्धमेवेत्याशयः ॥ २५ ॥ नन्वत्रविध्यदर्शनाद्धर्मानधिकृतकपोतचेष्टा कथं धर्मप्रमाणं स्यादने विधिमपि दर्शयति ॥ ऋषेरिति ॥ तद्वीतगाथायां प्रामाण्यप्रदर्शनाय सत्यवादि

श्रूयते हि कपोतेन शत्रुः शरणमागतः ॥ अर्चितश्च यथान्यायं स्वैश्च मांसैर्निमंत्रितः ॥ २४ ॥ सहितं प्रतिजग्राह भार्याहर्तारमागतं ॥ क
पोतो वानरश्रेष्ठ किंपुनर्मद्विधोजनः ॥ २५ ॥ ऋषेः कण्वस्य पुत्रेण कंदुना परमर्षिणा ॥ शृणु गाथापुराणीता धर्मिष्ठा सत्यवादिना ॥ २६ ॥
बद्धांजलिपुटं दीनं याचंतं शरणागतं ॥ न हन्यादानृशं स्यार्थमपि शत्रुं परंतप ॥ २७ ॥ आर्तो वायदिवा दृप्तः परेषां शरणं गतः ॥ अरिः प्रा
णान्परित्यज्य रक्षितव्यः कृतात्मना ॥ २८ ॥ स चेद्भयाद्दामोहाद्वा कामाद्वापि न रक्षति ॥ स्वयाशक्त्या यथान्यायं तत्पापं लोकगर्हितं ॥ २९ ॥

नेत्यंतानि ऋषिविशेषणान्युक्तानि सत्यवादिना अबाधितार्थप्रतिपादनव्रतेन ॥ अतएव तद्वीतगाथा या धर्मिष्ठा धर्मपरेत्यर्थः ॥ २६ ॥ तां गाथामाह ॥ बद्धामिति ॥ याचंतं
शरणमित्यर्थः ॥ आनृशं स्यार्थमघातुकत्वसिद्ध्यर्थं आश्रितरक्षणरूपपरमधर्मपालनार्थं वा ॥ २७ ॥ आर्तो वा दृप्तो वेति ॥ गुणदोषौ दासीन्यपरं वचनं ॥ परेषां शत्रूणां भयाच्छर
णागतोरपि पूर्वकृतवैरोपि ॥ कृतात्मना धर्मशास्त्रशिक्षितचित्तेन प्राणान्परित्यज्यापि रक्षणीयः ॥ २८ ॥ तथाऽकरणे पापमाह ॥ तस्य धर्मस्य नित्यत्वबोधनाय ॥ स चेदि
ति ॥ केनापि शरणतयाश्रित इत्यर्थः ॥ भयात्तद्रक्षणे तच्छत्रोः सकाशात्तस्माद्वा भयमुत्प्रेक्ष्य ततो हेतोः ॥ मोहात्कार्यांतरपारवश्यजनितविस्मृतेः ॥ कामाद्वा तच्छत्रोः सकाशतः किं
चित्फललोभेन वा ॥ स्वयाशक्त्या स्वसामर्थ्येन सहायसंपादनेन स्वद्रव्यदानादिना वा ॥ यथान्यायं न रक्षति चेच्छरणागतमिति शेषः ॥ तदा तत्पापं अरक्षितस्य शरणागतस्य
पापं प्राप्नोतीति शेषः तथालोकगर्हितं भावे निष्ठा ॥ लोकनिंदां च प्राप्नोति ॥ २९ ॥